

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld, 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemški idejali.

V Ljubljani, 6. julija.

Narodna posest avstrijskih Nemcev je tako velika in tako utrjena ter zjamčena, da si nemški narod v naši državi lahko dovoljuje luksuz stranštevstva, ne da bi mu to prizadelo količnej resne in čutne škode. Do zadnjih let bili so Nemci razcepjeni samo v dve frakciji: v liberalno in konservativno in ti dve stranki sta navzlic vsem nasprotstvom prav dobro izhajali druga z drugo. Ali prišli so drugi časi. Levičarjem, nekdanj toli mogočnim v tostranski državni polovici, padlo je nekega dné krmilo iz krempljev, s katerimi so toliko narodnega premoženja pograbili za svoje žepe, ter prešlo v stanovitne roke sedanjega našega ministerskega predsednika. Tedaj pa je zavladala v nemških krajih silna nezadovoljnost in v prvi vrsti zadela tisto stranko, katera je toliko let vodila nemški narod, imela vso oblast in ni ničesar storila niti v gospodarskem niti v političnem oziru, da, celo nemške prevlade nad Slovani ni tako zagotovila kakor bi bilo mogoče in treba v nemškem interesu. Ta nezadovoljnost je rodila razne frakcije, kdor se je upiral prevladi židovstva in njegovih nazorov v vsem javnem življenju, se je oklenil protisemitov; kdor je bil zoper židovski lažilberalizem in za razširjanje politične svobode ter za nemško gospodarstvo, je pristopil nemškim nacionalcem in ti dve frakciji kopljeta sedaj neutrudno globoki grob, v kateri mislita za vse večne čase zagrebati nekdanje ustavoverce.

Nasprotstvo mej levičarji in nacionalci rase od dné do dné in utegne postati še velikega pomena za vso našo notranjo politiko. Nacionalci pridobivajo vedno več terena in so že gospodarji v nekaterih takih krajih, kjer je še pred par leti vse prebivalstvo prisegalo na levičarsko zastavo. Tako je deloma na Štajerskem in večinoma tudi na Češkem. Delali bi nacionalcem veliko krivico, ako bi jih metali v jeden koš z levičarji. V nekaterih ozirih imajo prav zrele in pametne nazore, gledé narodnega vprašanja pa so še radikalnejši kakor levičarji in prav ta radikalizem v narodnostnih rečeh jim je pomagal do veljave v narodu.

Znano je, da se pripravljajo nemški nacionalci že dlje časa za odločilni boj z levičarji. Zastopniki židovskega lažilberalizma se umikajo korak za korakom, prosijo in roté, a vse njih počenje ima kvečjemu ta hipni uspeh, da zavleče odločitev, kateri se ni ogniti. Sošebno na Češkem so razmere v toliko dozorele, da smejo nacionalci z najboljšimi nadejmi stopiti na bojišče, da pa mislijo tako storiti, svedoti živahno njihovo gibanje. Ni še dolgo tega, kar so začeli organizacijo svoje stranke na Češkem, sedaj pa so v svojem organu razglasili točni program, na čigar uresničenje mislijo delovati.

Ta program je jako inštruktiven in zasluži, da naznamo čitateljem našega lista njega jedro, saj je v njem jasno povedano, kakšne politične idejale goji tista stranka, katere se bo prej ali slej oklenil nemški narod v Avstriji in katera se naslanja že sedaj na najbolj napredni del tega naroda, na Nemce v Češki.

V splošnopoličnem oziru ni dosti ugovarjati nemško-nacionalnemu programu. Nacionalci zahtevajo, naj se uvéde splošno in neposredno volilsko pravo, naj se omeji po mogočnosti presenčno službovanje pri vojaki in ustanové po uzoru trgovinskih zbornic tudi obrtne in kmetijske ter delavske zbornice. Vrh tega zahtevajo, naj se uvéde pravična progresivna dohodarina, naj se določi za življenje potrební in zato davka prosti minimum, naj se naloži luksuz-davek in zjamči tiskovna svoboda. Preskrbljevanje siromakov naj prevzame država. Izdela naj se obrtni red, kateri bi varoval producenta židovske konkurence in prekupcev; itd. itd.

Vse to so samo zahteve, katere more z obema rokama podpisati vsak, komur je res pri srci materijelni in duševni napredek naroda. Ali kakšen je nemškonacionalni program gledé narodnostnega vprašanja! Prav kakor da so ga skovali Prusi, katerim se iz umevnih razlogov silno mudí, ponemčiti francoske Alpe in Poljake.

Nemški nacionalci zahtevajo delitev Češke kot provizorno sredstvo za obrambo svoje posesti proti Čehom, nadalje pa tirjajo: da se uvede nemščina kot izključni notranji uradni jezik pri vseh

državnih in deželnih uradib, pri vseh javnih zavodih in vseh javnih knjigah; — da se uvede nemščina kot obligatni učni predmet v vseh ljudskih, meščanskih in srednjih šolah; da je vse rigoroze in državne izpite delati samo v nemškem jeziku; narobe pa da ni nobenega Nemca siliti, naj se uči drugega deželnega jezika; — da ni od nobenega uradnika zahtevati znanja drugega deželnega jezika.

Drugega ne zahtevajo nemški nacionalci nič in sami morda celo mislijo, da so jako skromni v svojih tirjavah. Da zahtevajo še nekoliko več nego očetje sedanje ustave, ki pozna tudi neki § 19., je jasno, pa jih menda ne moti. Na podlagi tega programa, s čigar radikalizmom se levičarski narodnostni program še primerjati ne more, stopili bodo nacionalci v politični boj in pri sedanjem dušnem razpoloženji nemškega naroda na Češkem je samo naravno, da bodo volilci stopili na njihovo stran. Ako ne prej, tako bodo nacionalci pri prihodnjih državnozbornskih volitvah obračunali z levičarji in že sedaj jim prorokujejo usodo Staročehov in pruskih liberalcev.

Rekli smo, da bi zmaga nemškonacionalne stranke mogla silno uplivati na vso notranjo našo politiko in to ponavljamo. Nobena vlada ne more paktirati s stranko, ki je načeloma zoper narodno ravnopravnost, zjamčeno v ustavi, nobena vlada, kateri je sploh mar obstanek monarhije. Zato pa tudi ni misliti, da bi kdaj dobila nemškonacionalna stranka oblast za izvršitev svojih načrtov, in baš zatagadelj smo nad té vrste, v katerih smo s pomočjo nacionalnega programa samo skušali karakterizovati mišljenje velikega dela nemškega naroda, postavili nadpis: nemški idejali, ker sodimo z Bismarckom: idejali so nazori, ki se nikdar ne realizirajo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 6. julija.

Personalne premembe.

Govorica, da odstopi trgovinski minister Bacquehem se vzdržuje in vedno bolj razširja. Najprej se je trdilo, da pride Bacquehem kot namest-

LISTEK.

Izlet v Carigrad.

Popotne črtice. Spisal A. Aškerc.

(Dalje.)

V.

Škudar (Skutari). — Bulgurlu. — Tuleči in plešči deriši. — Mohamed, grobišče. — Bospor. — Črno morje.

Ustju Zatega roga nasproti leži, kakor smo videli že z Galatskega stolpa, na maloazijski strani največje carigrajsko predmestje Škudar ali Skutari s kakimi 70.000 prebivalci. V starem veku se je zvalo Chrysopolis. Škudar pa pomenja v turščini poštnege tekača ali tekuna, tudi estafetto. Ta je bila svoje dni namreč prva poštna postaja za Malo Azijo. — Mesto je popolnoma orijentalško; to čutiš takoj, ko stopiš s parobroda na suho in hodiš po ulicah. Nam se mudi na hrib Bulgurlu nad mestom. Najmemo si turskega fjakerja in v precej antiquaričnem „landauerji“ peljemo se skoro uro daleč po ulicah proti vshodu. Pot je čedalje bolj strma. Hiše ob ulicah so zgrajene čisto v „osmanskem“ slogu; spodnji del je zidan, višja nadstropja pa so lesena z raznimi pomoli. Vse pa

je tako čedno in ukusno, da napravi na gledalca prav prijeten utis. Mreže na nekaterih oknih ti kažejo, da za njimi stanujejo haremske krasotice, katere skoz té mreže lahko vse vidiš, kar se po ulicah godí, njih samih pa s ceste ne moreš videti... Pripeljemo se na neki plateau, vidimo na desni lepo armensko cerkev s snažnim in velikim pokopališčem in se ustavimo šele kake četrt ure dalje pod strmim klancem. Tu nas počaka vozniš, dalje pa moramo iti peš. Dospevšemu na vrh hriba Bulgurlu, 200 m nad morjem, odpre se pred taboj razgled, ki ga ne moreš pozabiti vse svoje žive dni! Gledaš in gledaš tja na Carigrad, in gledal bi tako ves dan, da bi pozabil na jed in pijačo. Od tod šele poznaš, kaj je Carigrad in kakšno divno lego ima! Vstrie pred taboj razteza se Zlati rog globoko v materik (kontinent), na obeh bregovih razporeženo je mesto v amfiteatralni legi s svojimi tisočimi minareti. Proti jugu leži krasno Marmarsko morje, proti severovshodu vije se divni Bospor do morja ruskega. Nad vsaj to panoramoj pa se smehlja južno nebo s svojo svetloboj. Ne popišeš razgled! Ljudje, ki so že prepotovali skoro ves naš planet, zatrjujejo, da se kaj takega, kakor je razgled s hriba Bulgurlu na Carigrad, ne najde nikjer. Dva momenta sta, ki delata Carigrad naj-

interesantnejšim mestom na svetu. Prvi moment je etnografski. O njem sem že govoril. Drugi moment pa je divna in ugodna geografska lega njegova. Mej dvema velikima morjema leži, mej dvema „deloma svetá“ — ako govorimo po stari šolski šabloni. Pravilneje bode, ako porečemo, da leži Carigrad na meji mej zapadom in vstokom, na meji mej zapadnoj in vstočnoj kulturoj, na meji mej krščanstvom in mohamedanstvom.

Ob Zlatem rogu je moralo veliko mesto nastati in to mesto mora imeti v bodočnosti še večji pomen. To bo takrat, ko se spoji anatolska železnica z indskimi železnicami in ko Turčin ne bo imel več oblasti v „Evropi“. Kadar bode kak kulturen narod zapovedoval ob Zlatem rogu — n. pr. bratje Rusi, — takrat bodo gotovo zvezali Carigrad s Škutarijem s takšnim velikanskim mostom, kakršnen stoji mej New-Yorkom in Brooklynom...

Iz zamaknenja vzbudi nas dragoman ter nas opómní na odhod. Težko se ločimo od tako izvenrednega duševnega vžitka, stopamo nizdolu in se pripeljemo spet nazaj v Škutari. Poleg mesta razprostira se največje pokopališče na celem vshodu. To je velik cipresni gaj, v senci katerega leži in stoji na tisoče in tisoče gomil in grobnih spomenikov. Turčini se dajejo najraje tukaj pokopati,

nik v Gradec, sedaj se pravi, da stopi na Loeblovo mesto, da torej postane namestnik na Moravi. Markija Bacquehema ne sili nihče iz ministerstva, on se hoče sam umakniti. Ko ga je neki državnik vprašal, zakaj namerava odstopiti, ko je vendar mlad, zdrav in v odločilnih krogih priljubljen, odgovoril je marki Bacquehem: Prijatelj, vi si še mislite ne morete, kako težko je službovati kot minister pod sekcijanskim šefom Wittkom. — Ta „bon-mot“ osvetljuje situacijo prav karakteristično. — Z druge strani se javlja, da postane namestnikom na Moravi dvorni svetnik pri Praskem namestništvu grof Coudenhove bivši cesarski komisar v Libercah. Levičarji bi seveda dosti raje videli v Brnu markija Bacquehema nego grofa Coudenhova, ker slednjemu nič ne zaupajo, saj je sorodnik — Taaffeov! Sicer pa si levičarji mnogo prizadevajo, da svojega v Brno svojega moža in če jim pošlje grof Taaffe čistokrvnega liberalca, podpirali bi ga drage volje še nadalje, tudi če jim ne ustanovi okrog sodišča v Trutnovu. Mesta dvornih in ministerskih svetnikov, sekcijanskih načelnikov, namestnikov in dež. predsednikov, generalnih ravnateljev železnice in bančnih guvernerjev uplivajo na levičarjev postopanje dosti bolj, nego njihov program. Koučno bodi še omenjeno, kar piše o tej stvari „Gazeta Warszawska“. Ta list javlja, da bo moravskim namestnikom gotovo imenovan trd levičar, da ukroti ondodne Mladočehe tako kakor jih grof Thun kroti v Čški, in da je mej možmi, ki se potezajo za to mesto, tudi predsednik poslanske zbornice baron Chlumecky.

„Vaterland“ in Mladočehi.

Dunajski „Vaterland“ spravi se je nad mladočeško politiko; najbrž da omogoči češkim veleposestnikom prehod v Plenarjev tabor. Centralno glasilo vseh reakcionarnih elementov očita Mladočehom, da so razdri vso narodno organizacijo, odtujili narod preskušeni voditeljem in oslabilili upliv čeških strank. Mladočehi so tudi krivi, da nima prebivalstvo nikakega zaupanja v parlament, a najhujše je baje to, da uplivajo na socialno gibanje naroda in da so vrgli v maso klic po splošni volitvi pravici, o kateri seveda „zmerne“ stranke na desni in na levi strani nečejo ničesar slišati. — Kar očita „Vaterland“ Mladočehom, je po naši sodbi samo laskavo priznanje, saj s tem, da so se Mladočehi emancipirali od drugih strank, razdri ni vredno organizacije in odstranili preskušene a slabe voditelje, s tem so storili prvi korak k zboljšanju razmer. Tudi to je zasluga, da ima narod sedaj pravi pojem o parlamentarizmu. Če pa so se Mladočehi lotili socialnega vprašanja in delujejo na podlagi demokratičnih načel, je to samo prav in pametno, kajti le taka stranka more računati na narod, ki vé svoj program urediti v zmislu narodovih teženj.

Magyar-orszag v nevarnosti.

Madjari morajo imeti grozen strah pred Slovaki in Rumuni, sicer bi ne kazali tako očitno svoje kukavnosti in bi ne skušali zadušiti vsakega glasu nemadjarških narodov. Rumuni so hoteli že dui prirediti ljudski shod v Sibinju na Sedmograškem, a vlada ga je prepovedala iz strahu v prvi vrsti pred tujimi iz Rumunske napovedanimi gosti. — Jednako bo najbrž postopala napram Slovakom. Ti nameravajo v proslavo Kollarjeve stoletnice prirediti dne 13. t. m. v Turč. sv. Martinu posebno slavnost in vlada je že ukazala velikemu županu in policijskim organom, naj čuvajo, da se ne bodo tuji gostje udeležili te slavnosti; ako bi došel kak inozemec, naj se takoj aretira in pošene čez mejo, shod pa razpusti. — Ali je treba še drugega dokaza za to, da stoji magyar-orszag na slabih nogah. Povsod na svetu je o takih prilikah dovoljena udeležba inozemskih gostov, samo v Madjarski ne, ker se Madjari boje.

ker se v Evropi že ne čutijo več tako „doma“... Posebnost na mohamed. pokopališčih je tudi to, da stojita na vsakem grobu po dva spomenika: jeden pri vzglavju, jeden pri vnožji. Ti nagrobni kamni so navadno pokriti z reliefnimi napisi — seveda v turskem jeziku. Dno je včasih zeleno pobarvano, črke pa so pozlačene.

V Škutariji je poleg mnogoštevilnih džamij tudi nekaj derviških samostanov. Najzanimivejši mej temi je tekke (samostan) takozvanih tulečih dervišev. Noben tujec, ki pride v Carigrad, ne zamudi, ogledati si njihovih „predstav“, ki se vrše vsak četrtek popoldne, menda kot nekake „večernice“ pred petkom, ki je Mohamedancem praznik. Plačali smo bakšiš za vstopnino in vstopili v nekakšno, malemu poletnemu gledališču podobno leseno dvorano. Okrog dvorane je na treh straneh, pri tleh in v „prvem nadstropju“ nekaka galerija za radovedne „nevernike“. Na teh galerijah se postavimo. Tla v dvorani so postlana z ovčjimi kožami. Derviši vstopijo s starim šejhom (poglavarjem) na čelu. Najpoprej poklekne vsak na svojo kožo ter se začne molče klanjati. Potem ostane šejh sám na svojem mestu, drugi pokleknejo v ozadju. Poglavar zapoje z zamolklim glasom: „Allah!“ Tovariši nekaj odgovoré. Sedaj začne jeden skoz nos nekaj peti.

Mi v Cislitvanski sicer ne uživamo angleške svobode, ali naša oblastva imajo preveč spoštovanja sama pred soboj, da bi se tresla radi vsakega tujca. To se je videlo te dni v Dubrovniku. Sicer pa tudi taka sredstva ne bodo rešila Madjare — hvaležnosti tlačnih nemadjarških narodov.

Vnanje države.

Rusija in Francija.

O trgovinski pogodbi mej Rusijo in Francijo pišejo „Moskovske Vedomosti“: Rusija je Franciji dovolila večje olajšave nego Francija Rusiji, a pomisliti je treba, da je Rusija znižala carino le na drage izdelke francoske industrije, katere kupujejo samo bogati ljudje, in da to ne bo škodovalo domači obrtnosti. To znižanje carine bo francoskim tovarnam samo olajšalo konkurenco na ruskih trgih s tujimi izdelki, katerih uvažanje se bo izdatno skrtilo. Posebno uvažanje nemških izdelkov v Rusijo se bo zmanjšalo, zlasti pa tistih, kateri so se doslej prodajali pod francosko firmo. — Znižanje carine omogočilo bode ruskim producentom nafte, da si pridobijo francoski trg. L. 1892. se je za nafto izkupilo na Francoskem 38,439.000 frankov. Uvažanje se množi od leta do leta. 1887. l. se je tega blaga prodalo na Francoskem samo za 23,754.000 frankov, torej se je v petih letih pomnožil promet za celih 62 odstotkov. Največja važnost trgovinske pogodbe mej Rusijo in Francijo pa tiči v tem, da premení dosedanjí značaj trgovinskih pogodb mej Rusijo in drugimi državami. Doslej so bile te pogodbe splošne in niso obsegale nikakih posebnih določeb; vsem državam je bilo mogoče doseči minimalni tarif. Rusija se ni držala pravila „do ut des“, ona je samo dajala, dobivala pa ni ničesar. To je zelo oviralo svobodo gospodarske politike ruske. Z novo pogodbo s Francijo krenila je Rusija na nov pot gledé mejnarodnih trgovinskih odnosov. Postavila se je na stališče vzajemnih interesov. Dovolivši francoskim izdelkom posebne olajšave, pridobila je Rusija tudi olajšave za svoje produkte. Ni dvoma, da je ta pogodba prvi poskus reformi trgovinskega razmerja mej Rusijo in drugimi državami. Na mesto splošnih določeb stopile bodo specialne pogodbe.

Izgredi v Parizu.

V tistih krogih Pariškega prebivalstva, kateri so vedno pripravljeni za izgrede, tlelo je že dolgo. Dijaške demonstracije so prouzročile, da so se jeli gibati tisti dvomljivi elementi, kateri se navadno imenujejo drhal. Ti elementi so se pridružili demonstrirajočim dijakom in potisnili v stran prevzeti vodstvo izgreedom, kateri so bili tako veliki in nevarni, da se je bilo resno bati. Drhal je ustavila omaibuse, podrla kioske, delala barikade in je užigala s petroljem; redarjem in vojakom se je ustavljala z revolverji. Pri teh rabukah je bilo več osob ubitih; ranjencev je okoli 300, mej njimi 40 takih, ki ne bodo okrevali. Redarjev in vojakov je bilo ranjenih okoli 50. Vlada je zbrala v Parizu toliko konjištva, da zamore sedaj lahko udušiti vsak najmanjši upor. Časopisje zahteva odločno, naj odstopi policijski prefekt Pariški, Lozé, samo Constansova glasila prizanašajo Lozéju in napadajo ministerskega predsednika Dupuya, češ da je on kriv vseh izgredev. Nekaterniki mislijo, da imajo ti napadi na Dupuya namen, pripraviti tla rešitelju Constansu.

Domače stvari.

— (Nov velikodušni čin slovenskega mecénar.) Preteklo soboto naznanili smo, da se je ustanovilo v Ljubljani dijaško podporno društvo „Radogoj“. Danes nam je temu svojemu naznanilu dodati veselo vest, da je gospod Josip Gorup

naklonil novemu društvu 10 000 kron. Gospoda Gorupa sijajna požrtvovalnost za narodne namene je znana po vsem Slovenskem; s svojim novim — Mecénata vrednim — darom pa je dokazal, kako dobro vé izmed narodnih naprav izbirati ravno one, ki so podpore najbolj potrebne in — po važnosti svoji — tudi najbolj vredne. — V soboto priobčimo pravila „Radogojeva“, da slovenski svet spozna, na kako široki podlagi je društvo ustanovljeno in kako imenitno utegne postati čez nekoliko let za odgojo naše mladine. Od imovitih slovenskih rodoljubov pa pričakujemo, da bodo posnemali vzgled našega mecénarja ter naklanjali društvu take podpore, da bodo mogli prišteti biti ustanovnikom njegovim.

— („Slovenčeva“ raca.) Sinočni „Slovenec“ nam očita skrajno pozabljenost, ker smo mu v notici: „Slovenčeva raca“ dokazali, da je v svojem članku „Kam jadramo“ v št. 147. objavil pravo pravcato časnikarsko raco. Očita nam skrajno pozabljenost, ker smo dva dni poprej mi povedali isto stvar. Kakor vsak list, kateremu je na mari aktivnost njegovih poročil, javili smo tudi mi, kar so naznanjali drugi listi, a prav zato, ker se nam je stvar videla neverjetna, imenovali smo vir, namreč „Linzer Volksblatt“, prepustivši s tem odgovornost za vsebino imenovanemu viru. Tako je navada pri vseh resnih listih, a če „Slovenec“ žurnalisti tega doslej niso vedeli, naj si pa stvar sedaj zapomnijo. — „Slovenec“ je postopal vse drugače. On je priobčil cel članek „Kam jadramo?“, v katerem je na podlagi te vesti nekako napovedoval prestop slovenskih poslancev v opozicijo, ne da bi navedel vir, iz katerega je zajemal. — To pa je vendar vse kaj drugega in se razlikuje od naše notice tako bistveno, da se more po vsej pravici imenovati časnikarsko raco. — Pri tej priliki prosimo slavno uredništvo „Slovenca“, naj v prihodnje ne trga svoje polemike v razne notice, saj list ni tako zanimiv, da bi kdo z veseljem čital vse rubrike. Včeraj nam odgovarja kar na dveh mestih, mej dnevnimi novicami in v političnem pregledu, in tako se je že večkrat primerilo. Ali posamen član uredništva ni zmožen sam spisati primeren odgovor?

— (Vsesokolska slavnost.) Poleg velike telovadbe pri ljudski veselici, bode jedna najzanimivejših točk slavnostnega vsprejeda veliki spreved sokolskih in drugih narodnih društev z zastavami in godbo po mestu od Koslerja, po Dunajski cesti, Gospodski ulici, čez Št. Jakobski most, po starem trgu in glavnem trgu do Vodnikovega spomenika in do strelišča. Jutri naznanimo bolj natanko, po katerih ulicah se bode pomikal spreved, kakor tudi program ljudske slavnosti. Opozarjamo še jedenkrat, da oglase za stanovanja vzprejema g. Avg. Štamcar v banki „Slaviji“, kateremu naj se blagovolijo naznaniti.

— (Shoda slovenskih sokolskih društev) udeleži se vrli „Zagorski Sokol“ korporativno s prekrasno svojo zastavo. Razun „Mozirskega Sokola“ so torej že vsa slovenska sokolska društva naznanila svojo udeležbo. Zagrebški „Hrvatski Sokol“ pošlje deputacijo in se udeleži po nekaterih članih tudi telovadbe. — Dalje so naznanila

Slišal sem nekako: „Allah“... in na konci verza „ben“. Zadnji zlog je vsakikrat požrl, kakor da ga kdo za vrat prijel. Mej petjem se drži smešnokislo, kakor bi ga grizlo v trebuhu... Zdaj vstanejo vsi razen šejha in predpevca, primejo se za roké in tu se začne neko čudno petje mej neprestanim guganjem po posebnem rytmu: sem in tja, naprej in nazaj. Petje prehaja v kričanje: Allah — — — la — illah — lah — — — Guganje postaja čedalje hitreje, kričanje pa prehaja sedaj že v pravo pravcato tuljenje in lajanje... Slišiš samo še: ah — — ah — ah — — Tuljenje to je zdaj že gnusno in gróžno ob jednom. Dervišem teče pot curkoma s čela, ... oči gledajo divje... vse žile na vratu in po obrazu so napete... Samo tuljenje in sopihanje! Če zamisiš, misliš, da stojiš v kaki menazeriji mej tigri in leopardi... Najgrozoviteje vedel se je mej tem lajanjem neki črni, zamorski derviš. Opravljal je svoje delo s takim fanatizmom, da je bila vsa obleka na njem do niti mokra. Svojo grdo glavo z zaprtimi očmi je metal na desno in na levo nazaj... Na ustih pa so mu stale pene! Ubogi divjak! Ta je gotovo tulil „iz prepričanja“, če je bilo tudi mej njegovimi tovarši nekaj komedijantov... Orgija se končava še z drugimi prizori. Tako n. pr. je tisti črni fanatik legel na tla in stari šejh

je hodil po njem! Pripeljali so v dvorano tudi nekaj 8- do 12letnih otrok, položili jih, jednega poleg drugega kakor snopje na tla in stari derviš je stopal tudi po teh otrokih. To pomenja, prě, popolno pokorščino koranu, drugič pa se človeku, katerega je derviš že poteptal s svojimi „posvečenimi“ nogami, ni bati nikake bolezní! To je gotovo veliko vredno!... Kdor ima slabe živce, temu ne bi svetoval, da bi se vdeležil derviške „službe božje“. Čudim se, da dame, katerih je bilo precejšno število mej nami, niso omedlele. — V Péri se producirajo vsak petek popoldne takozvani plešočí derviši. Mej sviranjem flaut in še nekaterih drugih instrumentov vrté se ti derviši v gracijoznih poziturah z visokimi kapami na glavi. Krinolini podobna obleka frčí v kolobaru okrog plesača in ta pleše tako dolgo, dokler se mu v glavi ne zvrtili. No, čeprav je komično to vrtenje „Bogu v čast“, vsaj divje in ostudno ni; v plesu sámem tiči celó nekoliko estetike... Gredé od tulečih dervišev, videli smo na trgu nekaj sila originalnega. Tam stoji štor velikanske platane, v duplu pa se je pri tleh nastanil čevljar, ki ima v drevesu svojo delavnico. Tudi okence si je naredil in nanj postavil posodico s cveticami!... (Dalje prih.)

nastopna društva da se udeležé: Narodna čitalnica v Kranji (deputacija z zastavo), narodna čitalnica v Kamniku (deputacija z zastavo), pevsko društvo „Lira“ v Kamniku (deputacija z zastavo), in čitalnica Vrhuška (z zastavo).

— (Zadnja seja združenih odsekov za vsesokolsko slavnost) v Ljubljani je danes zvečer ob 8. uri v čitalniških prostorih. Opozarjamo vse člane na to jako važno sejo, pri kateri se je razgovoriti še o marsikateri podrobnosti vsega vspeha slavnosti.

— (Brate Sokole Ljubljanske, posebno opozarjamo na današnji poziv za jedino skupno vajo v kretanju, ki bode jutri zvečer ob 8. uri. Ker je taka vaja jako potrebna, naj se je gotovo udeležé vsi bratje Sokoli, ki bodo nastopili v društveni obleki.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali danes kronine darove za družbo sv. Cirila in Metoda: 100 „prvih“ kron poslal je blagajnik Celjske podružnice kot Cirilo-Metodov dar povodom praznika slovanskih apostolov. Darovali so: po 20 kron: gg.: dr. Sernec, Peter Majdič, dr. Dečko; 3 krone g. Pivec, po 2 kroni: gospa Prus-ova, gg.: Friedrich Emanuel, dr. Vrečko, dr. Macun, dr. Rosina; po 1 krono: gospe Ivanka Žizek, Minka Brenčič, gospodje: Lončar, Janič, Vavken, dr. Brenčič, Pero Kostič, Boštjan Kregar, dr. Pipuš, Arzeusek, Jagodič, Kosem, Sparhakl, Jerman, Josip Hočevan, dr. Pikel, Cajhen, Pišek, Vajda, Jošt, Šimen Kukec, Barta, Sever, dr. Treo, Kolenc, Debeljak, Kapus, Hribar in dr. France Majar. — Iz bosenske Gradiške poslal je 6 kron g. Franjo Dular, okr. živinozdravnik; darovali so: g. Vaso Pršič, trgovec in gostilničar 2 k., pošiljatelj 2 k., g. Oton Smola 1 k. in g. Terezija Dular 1 k. — V Metliki nabral je 30 kron mej tamošnjimi rodoljubkinjami in rodoljubi g. Andrej Šest, šolski vodja; darovali so po 2 kroni: gospodične: Anka Guštin, Vita Zupančič, Josipina Vernik, Jelica Kamenšek in gospa Stanka Fuks; gg.: Fr. Dovgan, A. Prosenik, K. Govanec; neimenovani gospod; po 1 krono: gospe M. Hayne, M. M., M. Vukšinič; gospodičini: M. Parma in K. Fortuna; gg.: A. Navratil, D. Vukšinič, J. Kapelle, A. Kessler, J. Jakopič, Fr. Gregorač in A. Šest. — Iz Št. Jerneja na Dolenjskem g. Josip Sever 15 kron, nabrane pri veseli družbi okolu kresa na čast sv. Cirila in Metoda. — (Popoldne došlo darilo iz Sodražice (9 kron) prijavimo jutri.) Skupaj vzprejeli smo danes 151 kron, katere izročimo vodstvu. Slava rodoljubnim darovalkam in darovalcem in njih naslednikom!

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani poslali so uredništvu našega lista darove: V Metliki nabral je 7 kron g. Andrej Šest, šolski vodja; darovali so: g. A. Prosenik 2 k.; po 1 krono: gg. A. Navratil, A. Kessler, D. Vukšinič, J. Kapelle in A. Šest. — G. Ivan Žagar v Ljubljani 2 k.; skupaj 9 k., katere izročimo vodstvu. Živili vrli darovalci!

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dne 5. julija svojo 69. sejo. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejec, Ant. Žlogar (zapisnikar). — Od nadzorstva: Oroslov Dolenec, Ivan Vrhovnik. — Prvomestnik naznanja, da je v zadnjem času prejel prav obilnih darov za družbo, ki bodo v kratkem izkazani; s posebno hvaležnostjo pa omenja Litijskih in Šmartinskih Slovencev, ki so uprav danes za god družbinih sv. zavetnikov po g. podpredsedniku Svetcu zopet poslale kot Cirilo-Metodijski dar 200 kron ter postale družbine pokroviteljice že v četrto. Istotako so „Novomeški samci“ po g. dr. Vošnjaku doposlali družbi 200 kron. „Prvih kron“ darovi pa že presegajo drugi tisočak. Slava in hvala vsem p. n. darovalcem! — Od zadnje seje so v prosep družbi priredila z lepimi dobodki razna društva primerne zabave in koncerte n. pr. slovenska društva Tržaška s sodelovanjem opernih pevcev g. Trtnika in gospe Strasser-Čehove; podružnica v Šiški s sodelovanjem sl. „Ljubljanskega Sokola“, „Slavca“ in šišenske „Čitalnice“; Šentjakobsko-Trnovska ženska podružnica s sodelovanjem pevskega društva „Ljubljana“; Beljaška podružnica v Štebnji s sodelovanjem prvega slovenskega pevskega društva „Gorotan“; Litijske

in Šmartinske Slovenke izboren koncert; družbini šolski zavodi Tržaški in v Rojanu pa so obhajali slavnost sv. Cirila in Metoda z jako zanimivimi in prikladnimi vsporedi. — Blagajnik konstatuje izvanredno obilne prispevke zadnjega meseca, ki so prav primerno došli, ko troški v društvene svrhe naraščajo. — Tajnikovo izvestje o došlih ulogah in njih upravnih rešitvi se odobrovalno vzame na znanje. — Prošnje za podpore, nagrade, podaritev knjig, učil itd. se uslišijo. — Predlogi ob osnovi novih zabavišč se odobré. — Gledé letošnje skupščine se potrebno ukrene. Vseled sporazumljenja s slavnim načelništvom ženske podružnice bode velika skupščina dne 26. julija na dan sv. Ane v Sežani na Krasu. Celotni vspeh se bo objavil pozneje. Dozdaj je zglasenih že čez 30 podružnic s približno dvakrat toliko delegati. Ujudno vabimo še druga načelnišтва, da čim prej naznanijo svoje zastopnike, oziroma pooblaščenice, da se bo moglo pravočasno potrebno oskrbeti v Sežani. Po pravilih sme vsak izvoljeni zastopnik, ako je slučajno zadržan, pooblastiti kateregakoli družbenika, oziroma pošlje pooblastilo lahko vodstvu, ki to oskrbi. Sploh pa so vabljeni vsi rodoljubi in pospeševalci slovenskega šolstva k skupščinski slavnosti v Sežano.

— (Firma Pavlin) priredi povodom skupščine družbe sv. Cirila in Metoda dne 16. julija poseben vlak iz Ljubljane v Sežano.

— (Umrta) je danes ob 5. uri zjutraj Marija Zarnik, sestra ranjcega dr. Zarnika, bivajoča pri svojem drugem bratu, č. g. Matiji Zarniku, župniku v Srednji vasi v Bohinji.

— (Umetalni ogenj,) ki ga je priredil včeraj zvečer g. E. Elsner iz Gradca, privabil je prav obilo Ljubljanskega občinstva na Koslerjev vrt. G. Elsner pokazal se je pravega mojstra v pirotehniški stroki in je sijajno izvršil svojo ulogo. Izmed štirih poglavitnih točk programa bila je najbolj originalna 2. točka: plesalec na vrvi, prav izborna ideja g. Elsnerja. Ostale tri fronte odlikovale so se po posebni krasoti raznobojnih in vrtečih se solnc, zvezd itd. Mej raketami, girandolami itd. so bile posebno znamenite krasne zvezde in žvižgajoče rakete. Smelo rečemo, da tako dovršenega umetnega ognja že dolgo ni bilo v Ljubljani. Tudi gmotni uspeh utegne biti prav dovoljen in donesti otroški bolnici izdatno vsoto.

— (Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Bled) in okolico bode v nedeljo dne 9. julija t. l. ob 5. uri popoldne pri Petranu. K obilni udeležbi vabi ujudno odbor.

— (Ptujška podružnica sv. Cirila in Metoda) je preložila shod pri Sv. Marjeti na nedeljo 9. julija. Shod se bo vršil ob vsakoršnem vremenu.

— (Bralno društvo v Št. Pavlu v Savinjski dolini) je praznovalo prav lepo svoj prvi občni zbor in ustanovno veselico. Po praktičnem predavanju g. učitelja Sr. Pečarja vršila se je veselica in je posebno ugajal domači pevski zbor. Veselico počastilo je mnogo vnanjih gostov. Sploh se je vršila vsa veselica v najlepšem redu.

— (Krasna nova hiša družbe sv. Mohorja v Celovci) bode do jeseni popolnoma dogotovljena. Novo poslopje utegne postati pravi „Narodni dom“ koroških Slovencev.

— (Obč. svet Tržaški.) V včerajšnji seji obč. sveta izvoljen je bil županom progresovec dr. Ferdinand Pitteri, I. namestnikom dr. Mojzes Luzzatto, II. namestnikom dr. Karl Dompieri. Pitteri je dobil 46 glasov progresovskih in konservativnih; slovenski poslanci so oddali prazne glasovnice. Pri volitvi podpredsednikov glasovali so italijanski konservativci za Burgstallerja, kateri je svojo demisijo preklical.

— (Na državni gimnaziji v Trstu) bila je koncem tekočega šolskega leta skoro tretjina učencev Slovanov. Izmed 391 učencev je bilo namreč 137 Italijanov, 127 Nemcev, 76 Slovencev in 25 Hrvatov, torej 101 Slovan. In pomisliti je treba, da Slovenci v Trstu nimajo svojih ljudskih šol!

— (Slovenske skladbe v tujini.) Naš rojak, odlični skladatelj g. F. S. Vilhar izdal je nedavno prelepo skladbo „Hrvatski plesi“, katero delo je od njega prevzela znana trgovina z muzikalijami Breitkopf & Härtel v Lipsku, ter v kratkem razprodala vseh 2000 izvodov. V Novi Jork je šlo 272 izvodov „Hrvatskih plesov“, v Stockholm celo 400 izvodov. A na — Slovensko?! — Te dni izšla je druga izdaja imenovane skladbe in upamo,

da bodo rojaki naši pridno segli po njej. Zadnji čas je že, da pomédemo iz svojih hiš tisto glasbeno smetje, katero nam usiljujejo Nemci za drag denar, tiste „Weaner-walzer“-je in „Höher-Peter“-marše, ki so gledé našemu narodu prirojenega naravnega ukusa napravili že toliko škode. — Gosp. Vilharju čestitamo iskreno na njegovem uspehu.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 6. julija. „Wiener Ztg.“ prijavlja naredbo, s katero se sklicuje dne 17. maja zaključeni dež zbor tirolski na dan 13. julija.

Praga 6. julija. Medicinac Zednik, ki je napadel vojnega zapovednika Grüneja, bil danes kot zdrav puščen iz bolnice in izročen kaz. sodišču.

Pariz 6. julija. Ministerski svet je sklenil, da zahteva od zbornice, naj se odgovor na interpelacije radi izgredov odloži, dokler ne nastane popoln mir. Zbornica je v to privolila ter preložila debato na ponedeljek. Vlada je v Parizu koncentrirala 16.000 konjnikov.

Pariz 6. julija. Obč. svet sklenil resolucijo, v kateri dolži policijskega prefekta in ministerskega predsednika, da sta kriva vseh izgredov. Včeraj ni bilo tako nevarnih dogodov; pričakovanih rabuk ni bilo. Tekom noči zbrali se izgredniki na raznih krajih. Policija jih je razgnala z orožjem. Neki izgrednik je bil s sabljo tako udarjen, da je obležal mrtev. Neki tramvajski voz je popolnoma pogorel. Misli se, da je bil s petroljem polit. Okoli polnoči ponehalo gibanje v quartier latin. Zaprtih je več kakor 200 oseb.

Marzlj 6. julija. Tu so se primerili nekateri slučajni sumne bolezni.

Bruselj 6. julija. „Etoile Belge“ javlja, da je policija prijela nekega častnika 13. pešpolka in nekega gojenca jezuitske šole, ker sta prouzročila dinamični atentat v Namuru.

Berolin 6. julija. Drž. zbor izvolil predsednikom Levetzowa.

Aleksandrija 6. julija. Khediv se je danes v spremstvu Tigranesa in Mukhtarja odpeljal v Carigrad in ni čakal napovedane sultanove ladje.

Narodno-gospodarske stvari.

— Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani. Vložilo se je v prvi polovici leta hradilnih vlog 76.223 gld. 70 kr., vrnilo 30.243 gld. 31 kr., tedaj sprejela je več 45.980 gld. 39 kr. Posodilo se je 80.738 gld. 12 kr., posojil vrnilo se je 46.875 gld. 12 tedaj izposodilo več 33.863 gld. Posojilnica sprejema vsaki dan dopolodne hranilne vloge, od katerih plačuje 4½% obresti na leto, na kar se občinstvo posebno opozarja.

— Ormoška posojilnica je imela mej dohodki v prvem poluletni letos 25.905 gld. vlog, 60.451 gld. vrnenih posojil in 4368 gld. obresti od posojil; mej izdatki pa se nahaja 38.188 gld. izplačanih vlog, 5798 gld. obresti od vlog in 61.201 gld. danih posojil; skupni promet znaša 23.1077 gld. 76 kr.

— C. kr. ravnateljstvo prometa po železnici v Beljaku naznanja, da se bode z veljavnostjo od 1. julija t. l. uvel. dodatek IV k onim kazalcem kilometrov veljavnim od 1. januarja 1892 zapadnega in vzhodnega železničnega mrežja v svrhu odmerjenja pristojbin za transport civilnih oseb in prtljage, kakor tudi vojaštva na državnih železnicah in onih privatnih železnicah, katerih promet oskrbuje država. Dodatek kazalcu kilometrov za zapadno omrežje sodruže poleg popravkov glavnega kazalca kilometrov tudi kilometriško oddaljenost proge Schrambach—Kernhof, in lokalnih železnic Zeltweg—Fohnsdorf in Wels—Unter Rohr, dodatek h kazalcu kilometrov za vzhodno omrežje dopolnitve gledé postaje Matyjowce. Izvodi teh dodatkov se dobé na postajah ali pa jih je naročiti pri c. kr. ravnateljstvu za železnični promet.

Bratje „Sokoli“!

Jutri v petek dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer vaja v kretanju vseh bratov „Sokolov“, ki se bodo udeležili vsesokolske slavnosti.

Od 9. ure naprej zadnja skušnja v prostih vajah.

Na zdar!

Matija Benčan,
društveni učitelj telovadbe.

